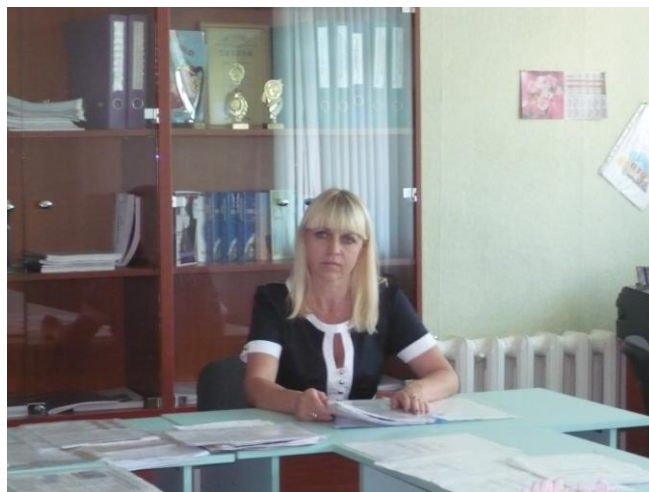

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Томаківський професійний аграрний ліцей»

**МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТА КОЛЕКТИВНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ
З ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ**

з досвіду роботи методиста в рамках участі в обласному педагогічному
проекті «Самоосвіта як основний фактор удосконалення педагогічної
майстерності, розвитку професійної компетентності
та підвищення якості навчально-виховного
процесу в ПТНЗ»

РУСАНОВА СВІТЛАНА ГРИГОРІВНА
Методист ДПТНЗ «Томаківський професійний аграрний ліцей»
Кваліфікаційна категорія – «спеціаліст вищої категорії»
Педагогічне звання – «викладач-методист»

Томаківка 2014

Зміст

1. Дидактичні ідеї В.О.Сухомлинського в системі методичної роботи з педагогічним колективом
2. Шляхи активізації творчого пошуку викладача. Від творчого педагога до творчого учня
 - 2.1 Мотивація педагогічного колективу до творчості
 - 2.2 Самоосвіта педагога – запорука педагогічної творчості
 - 2.3 Методична робота з творчими педагогами
3. Експериментальна робота навчального закладу (участь у обласному педагогічному проекті)

Використана література

Додатки

Методичні матеріали для використання в роботі

Фотозвіт

1. Дидактичні ідеї В.О.Сухомлинського в системі методичної роботи з педагогічним колективом

Праця педагога – це насамперед праця
серця, і лише тому, що це праця серця,
це і творчість розуму
В.О.Сухомлинський

У педагогічній спадщині Василя Олександровича Сухомлинського зосереджена велика увага на характеристиці учительської праці. Немає іншого такого педагога, який би стільки уболівав і написав про творчу особистість вчителя. У найвідоміших його книгах та в більшості статей знаходять актуальне відображення найрізноманітніші аспекти психолого-педагогічної, фахової і практичної підготовки вчителя.

Особливу увагу В.Сухомлинський приділяв актуальним аспектам керівництва індивідуальною творчою працею вчителя і педагогічного колективу. Велику роль при цьому відводив методичній службі. Її місію він вбачав у тому «щоб зробити кожного вчителя вдумливим, допитливим дослідником», при цьому зазначав, що це може бути не обов'язкова науково-дослідницька робота в буквальному значенні цього слова [11].

У своїй праці «Павлиська середня школа», В.Сухомлинський писав, що «кожний учитель Павлиської школи постійно досліджував одну з науково-методичних проблем, що давало певні позитивні результати».

Сьогодні робота над єдиною науково-методичною темою є однією із важливих форм методичної роботи будь-якого навчального закладу.

Дуже важливим є правильний вибір науково-методичної теми.

Колектив ДПТНЗ «Томаківський професійний аграрний ліцей» на сьогоднішній день працює над темою: *«Творчість та саморозвиток особистості учня – шлях досягнення вершин професіоналізму та успіху»*. При виборі єдиної науково-методичної теми над якою працює педагогічний колектив ліцею були враховані такі основні вимоги:

- актуальність даної проблеми;
- відповідність теми сучасним педагогічним ідеям та концепціям;

- колегіальність вибору теми усім педагогічним колективом з урахуванням думок найавторитетніших членів педагогічного колективу;
- участь в педагогічному проєкті «Самоосвіта як основний фактор удосконалення педагогічної майстерності, розвитку професійної компетентності та підвищення якості навчально-виховного процесу в ПТНЗ»;
- діалектичний зв'язок з проблемою, над якою працюють педагогічні колективи області;
- цілісність – науково-методична тема об'єднує як навчальну, так і виховну роботу.

В ході роботи над проблемою постійно здійснюється якісний та кількісний аналіз проміжних і кінцевих результатів колективного творчого пошуку, проводиться моніторинг результатів поточної і підсумкової успішності учнів, рівня їхньої вихованості та розвитку, статистичних відомостей, інформаційно-методичного забезпечення з питань упровадження педагогічних ідей, передового педагогічного досвіду та інше.

Єдина методична проблематика будується на основі встановленого зв'язку діяльності педагогічної ради ліцею з методичними формами роботи.

Залежно від змісту науково-методичної теми побудована структура внутрішньоліцейної методичної роботи навчального закладу. Особлива увага приділяється індивідуальній роботі викладача та майстра виробничого навчання над науково-методичною темою, оскільки зосередження педагога протягом певного часу на конкретній науково-методичній проблемі допомагає йому оволодіти методами дослідницької діяльності, усвідомити необхідність удосконалення рівня професійної компетентності, власного професійного росту, постійно аналізувати свої досягнення та невдачі у практичній діяльності, конструювати власний досвід на основі досягнень науки, ППД.

Індивідуальна робота викладача та майстра виробничого навчання над науково-методичною темою – це найбільш ефективний шлях включення його в активну, самостійну творчу пізнавальну діяльність.

Індивідуальна тема над якою працює педагог споріднена із загальноліцейною та відповідає темі методичного об'єднання, в якому педагог

бере участь, рівню свого професійного розвитку (розглянемо на прикладі однієї методичної комісії).

Завдання, які стоять перед сучасним ПТНЗ вимагають змін у ставленні викладача і майстра виробничого навчання до власної діяльності, її результатів, учасників педагогічного процесу і до самого себе як професіонала.

Василь Сухомлинський також робив особливий наголос на тому, що сильним, досвідченим стає той педагог, який уміє аналізувати свою діяльність, і в процесі творчого дослідження вміє побачити і вивчити не лише якусь грань педагогічного досвіду, а переглянути, переосмислити, переоцінити стиль власної роботи.

Сьогодні, новий підхід в системі освіти зорієнтований на виховання творчої особистості, розвиток її життєвих компетентностей, соціальну мобільність, здатність до змін. Це ставить перед методичною службою та керівництвом ліцею утвердження нових цінностей у педагогічній практиці щодо підвищення фахового рівня педагогів, удосконалення системи управлінської та науково-методичної діяльності, кваліфікованого підбору та розвитку творчого потенціалу їх працівників.

І тому важлива роль відводиться структурі методичної роботи в основу якої покладені методичні принципи (комплексності, взаємозв'язку, системності, конкретності, мобільності) та принципи андрологічного навчання (самостійності, індивідуалізації, елективності, інтерактивності, мотивації та розвитку творчого потенціалу особистості).

Такий підхід забезпечує інноваційну спрямованість внутрішньоліцейної методичної роботи, особистісно-орієнтовану підготовку педагога до творчої діяльності, фахове зростання викладача та майстра виробничого навчання як дослідника, результативність освітньої діяльності.

Варто пам'ятати слова В.О.Сухомлинського: “Сила педагогічного колективу – в колективній думці, в обговоренні, у народженні і втіленні задумів” тобто моделювання системи методичної роботи - це творча справа всього колективу.

2. Шляхи активізації творчого пошуку викладача.

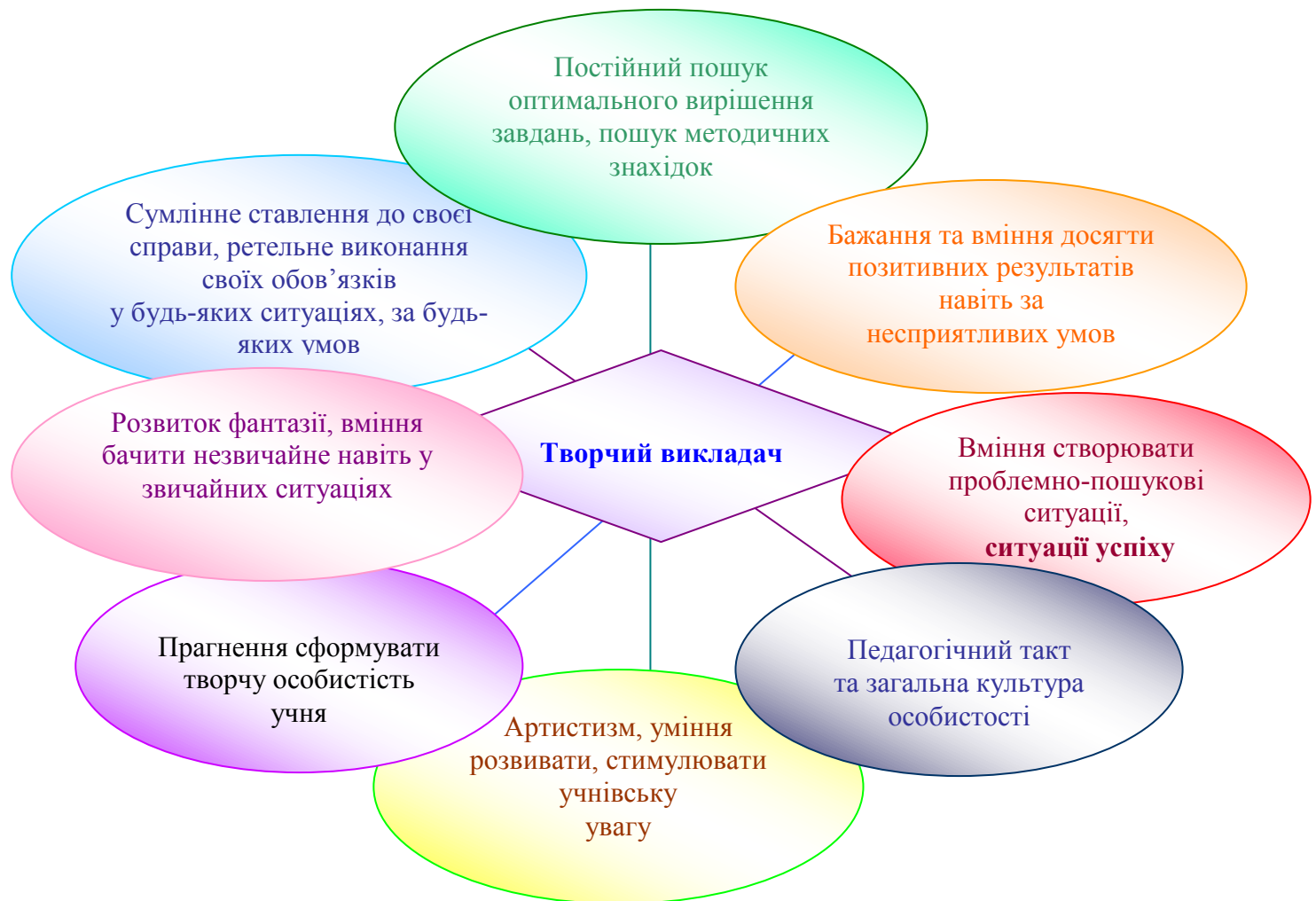
Від творчого педагога до творчого учня

Сучасна освіта – це освіта для людини, це розвиток, виховання відповідальної особистості, здатної до саморозвитку і самоосвіти, яка вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання та вміння для творчого розв'язання проблем, яка прагне змінити на краще своє життя і життя країни.

Якщо педагог хоче завтра навчати краще ніж сьогодні, то він має бути в постійному пошуку цікавих та ефективних педагогічних технологій, прийомів і методів. Для того щоб учні не просто здобували певну кількість знань, а творчо

виконували завдання, розвивали пізнавальну активність, викладач сам має бути творчою людиною, яка мислить не ординарно. І саме такі критерії діяльності викладача є головними в сучасній освіті.

Модель творчого викладача

Педагогічна праця нетворчою не буває й бути не може, тому що неповторні діти, обставини, особистість самого педагога, і будь-яке його педагогічне рішення має виходити із нестандартних дій. Сучасна освіта вимагає постійного творчого зростання педагогічних працівників, створення умов для неперервного підвищення їхнього освітнього та кваліфікаційного рівнів, удосконалення педагогічної майстерності. Розвиток творчої особистості педагога є неодмінною умовою й обов'язковою складовою його професіоналізму та компетентності.

Важливою професійною рисою особистості педагога є його методична вправність, під якою розуміємо постійний творчий пошук, неперервне вдосконалення своїх знань і майстерності. Творчий педагог завжди повинен

здійснювати самоаналіз своїх уроків, позакласних заходів, що дає змогу виявити як недоліки своєї роботи так і провести корекцію.

Хороший педагог постійно шукає, раціоналізує свою діяльність. Творчість має бути рисою кожного викладача чи майстра виробничого навчання, бо педагогічна праця творча за своєю суттю і поєднує в собі науковий підхід і справжнє мистецтво. Існує такий вислів: «Пересічний викладач викладає, хороший – пояснює, видатний – показує, великий – надихає».

То ж які шляхи активізації творчого пошуку вчителя?

Творчість – це ключовий навик 21 століття, потрібний у всіх сферах і дисциплінах. Заклик до творчості та інновацій в освіті став однією з найважливіших та необхідних подій.

З огляду на «економіку знань», яка вимагає нових зв'язків між людьми, ресурсами та ідеями, можливості створювати та виробляти різноманітні засоби та потреби використовувати їх, а також необхідність пошуку творчих підходів до вирішення глобальних питань постають нові завдання перед освітянами. Потрібні творчі методики викладання та навчання, а також нові способи заохочення учнів до творчості та новаторства.

«У динамічному сучасному світі людям потрібно постійно пропонувати творчі рішення неочікуваних проблем. Успіх базується не лише на знаннях, але й на здатності творчо мислити та діяти, одним словом, наразі ми живемо у творчому суспільстві».

Творчість часто пов'язують з уявою, жвавістю й оригінальністю: це створення чогось нового. Якщо уява стосується розробки нових ідей, а новаторство – їхнього застосування, творчість – це зв'язок між цими двома компонентами, створення реальних прикладів цих ідей (незалежно від форми їхнього втілення: написання, малювання, виготовлення або проектування). Є кілька рівнів оригінальності – від створення чогось нового для себе або групи одногрупників до створення речей, яких досі ніхто не робив.

Під час виконання творчих завдань учні набувають таких навиків:

- створювати ідеї за допомогою кількох методик;
- знаходити зв'язки між ідеями інших людей;
- по-різному виражати ідеї (створення моделей, рухи, танець, текст і зображення);

- проводити дослідження, вирішувати проблеми й визначати тенденції та можливості;
- створювати ідеї та знання;
- взаємодіяти та співпрацювати з однолітками;
- розробляти інноваційні продукти та процеси.

Чітка ціль творчості у викладанні та навчанні - стимулювати цікавість учнів, одночасно допомагаючи їм розвивати творчі навички. Для цього викладачам та майстрам в/н потрібно:

- пам'ятати про творчий підхід в межах усього навчального плану;
- надавати учням можливість досліджувати відкриті запитання, гнучко використовувати ресурси, у тому числі час;
- заохочувати учнів іти на ризик і робити помилки в безпечному середовищі;
- визнати потребу у викладанні «заради творчості» та викладати творчо.

Як результат перемоги у обласних олімпіадах та конкурсах фахової майстерності.

У 2014 році учениця 3-го курсу Коваленко Надія під керівництвом викладача спецдисциплін Краснокутської В.Г. зайняла II-е місце в обласній олімпіаді з бухгалтерського обліку.

Учень групи 3-го курсу Манзюк Олександр під керівництвом майстра в/н Жовнірука С.П. також зайняв II –е місце у конкурсі фахової майстерності з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» у с. Солоне.

Траєкторія розвитку творчості у навчальному закладі – це шлях реалізації особистісного потенціалу кожного члена педагогічного колективу.

Розвиток творчості педагогічних працівників починається зі створення необхідних для цього умов: мотивації педагогічного колективу до творчості, методичної роботи з творчими педагогами, самоосвіти педагогів, дослідницької діяльності та ін. Розглянемо деякі з них.

2.1 Мотивація педагогічного колективу до творчості

Існує потреба практики забезпечення управління творчою діяльністю педагогічного колективу через її мотивацію, адже шлях до ефективного управління персоналом, до активізації його творчої діяльності лежить у розумінні мотивації людей. Виникає питання: що рухає людиною, спонукає її до дій, до чого вона прагне?

Творчий педагог – це, в першу чергу, особистість, яка під впливом зовнішніх чинників набула потрібних для актуалізації творчого потенціалу додаткових мотивів, особистісних утворень, здібностей, що допомагають досягти творчих результатів в одному чи кількох видах творчої діяльності.

Проблема розвитку творчої компетентності педагогів, організації адміністрації навчального закладу з мотивації творчості педагогів у сучасних умовах зниження загальної мотивації праці, що пов'язано з практично відсутністю матеріального стимулювання творчої діяльності, потребує пошуку нових шляхів її розв'язання [14].

Для мотивування продуктивної праці колективу керівник повинен враховувати індивідуальні особливості кожного працівника і всього колективу.

Мотиваційне управління колективом передбачає:

- знання суттєвих потреб працівників;
- врахування їхніх особистісних особливостей;
- розуміння цілей, бажань, прагнень;
- реалізацію індивідуального підходу;
- врахування міжособистісних стосунків у колективі;
- уміння заохочувати;

- підтримку та своєчасну допомогу;
- знання про ставлення педпрацівників до роботи;
- доброзичливість у спілкуванні з підлеглими;
- толерантність, етичність, повагу до колег.

Основними умовами формування мотивації творчої діяльності педагогів є:

- забезпечення матеріальної складової мотивації творчості (премії, винагороди, підвищення категорії тощо);
- нормативне забезпечення мотивації творчості (внесення змін у процедур атестації, положення про преміювання, професійні конкурси тощо);
- оновлення контрольно-аналітичної діяльності адміністрації (моніторинг і систематична оцінка результатів педагогічної творчості);
- розвиток організаційних форм у системі методичної роботи (конкурси, виставки, самоосвіта);
- залучення до роботи з педагогами носіїв ефективного педагогічного досвіду, навчання педагогів основам творчої діяльності;
- створення позитивного соціально-психологічного клімату, сприяння формуванню психологічної готовності членів педколективів до творчої діяльності [13].

2.2 Самоосвіта педагога – запорука педагогічної творчості

*Щоб дати учням іскорку знань,
Учителю потрібно увібрати ціле море світла
Василь Сухомлинський*

Велику роль у процесі професійного і творчого зростання педагога відіграє його самоосвіта. Видатний педагог Василь Сухомлинський був переконаний, що самоосвітня діяльність педагога має починатись із самопізнання. Кожний повинен визначити чотири компоненти свого «Я»:

- «актуальне Я» - яким себе бачить педагог у даний час;
- «ретроспективне Я» - яким він себе бачить та відповідно оцінює на початку своєї діяльності;

- «ідеальне Я» - яким він хотів би бути;
- «рефлексивне Я» - як, на погляд педагога, його розглядають і оцінюють керівництво навчального закладу, колеги, батьки і учні.

Самоосвіта – це усвідомлена потреба в постійному вдосконаленні своєї професійної діяльності з акцентом на створення умов для розвитку особистісно і соціально значущих власне рис.

Як підтверджує досвід, основними принципами самоосвітньої роботи педагога на всіх етапах удосконалення його професійної майстерності та творчої діяльності є:

- Комплексне вивчення теорії, наукових основ предмета, питань психології, дидактики, теорії виховання.
- Поєднання науково-теоретичної підготовки з оволодінням навичками практичної діяльності.
- Взаємозв'язок освіти з творчими пошуками.
- Поєднання самостійних занять педагога з його участю в різноманітних колективних формах підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Організація самоосвіти педагога залежить від рівня його підготовки, визначення проблем, мети вдосконалення його педагогічної майстерності, вибору форм і методів узагальнення досвіду, а також від стилю управління педагогічним колективом. [8].

Самоосвіта дає позитивний результат у тому разі, якщо вона здійснюється цілеспрямовано, планомірно, систематично і відбувається в напрямку стимулювання мотивації педагога.

Самоосвіта педагогів посідає особливе місце в системі формування їхньої компетенції та творчого зростання. Тому завдання методичної служби навчального закладу полягає у постійному стимулюванні мотивації самоосвіти та оновлення знань педагогічних працівників, оскільки на якому б етапі життєвого досвіду і професійного шляху не перебував педагог, він ніколи не може вважати свою освіту завершеною, а свою професійну компетенцію – цілком сформованою. Сучасний педагог завжди має бути готовим до змін, що відбуваються освіті, здатним сміливо приймати педагогічні рішення, виявляти ініціативу та творчість.

Постійний потяг до самовдосконалення, наявність особистісної мети й саморозвиток, оволодіння раціональними прийомами самоосвіти, уміння аналізувати, оцінювати власну діяльність і робити адекватні висновки – ось основні компоненти творчого розвитку особистості педагога, його творчої педагогічної фантазії.

2.3 Методична робота з творчими педагогами

Модернізація методичної роботи з педагогічними кадрами, система нарощування й оновлення фахових знань, утілення в роботу нових педагогічних ідей і технологій, вивчення, узагальнення і поширення педагогічного досвіду – усе це складники задоволення потреби у ефективній організації методичної роботи з творчими педагогами.. Максимальне розкриття творчого потенціалу кожного педагога забезпечує особистісно орієнтована модель методичної роботи.

Творчість викладача реалізується в дидактичній, виховній, організаційно-управлінській діяльності, громадсько-педагогічній підсистемі та підсистемі самовдосконалення. Для кожної з них визначені такі рівні творчої педагогічної діяльності: *репродуктивний, раціоналізаторський, конструкторський, новаторський.*

Репродуктивний рівень передбачає працю педагога на основі розроблених для нього методик, рекомендацій, а також особистого досвіду. Цей рівень притаманний, як правило, викладачам категорії «спеціаліст».

Раціоналізаторський рівень потребує від педагогів на підставі своїх напрацювань і конкретних умов праці вносити корективи в роботу, вдосконалювати, модернізувати чинні рекомендації та методики, досвід відповідно до нових завдань. На цьому рівні працюють «спеціалісти другої категорії».

Конструкторський рівень передбачає діяльність педагога, який на основі самоаналізу, знання психолого-педагогічних особливостей учнівського колективу, чинних методик, рекомендацій, передового досвіду конструює свої варіанти розв'язання педагогічних проблем.

Новаторський рівень – це розв’язання педагогічної проблеми оригінально, з високою результативністю, на інноваційній основі.

Конструкторський і новаторський рівні виявляються в роботі «спеціалістів першої категорії» та «спеціалістів вищої категорії». Однак, це не означає, що викладач, який працює на раціоналізаторському рівні, не може мати у своїй діяльності елементів конструкторського або репродуктивного рівнів творчості.

Відповідно до визначених рівнів творчості та особистого ставлення педагогів до творчої діяльності у навчальному закладі в процесі методичної роботи можуть утворюватись такі чотири динамічні методичні об’єднання:

Перша група – педагогічні працівники, які бажають і вміють працювати творчо («Школа вищої педагогічної майстерності»). Зміст роботи цієї групи – інформування про нові напрями, задуми, що з’являються в педагогічній практиці: пропаганда нових педагогічних ідей, їх творчий розвиток; відкриті уроки та позаурочні заходи; авторські школи.

Друга група – педагоги, які бажають працювати творчо, але відчують труднощі в роботі («Школа вдосконалення педагогічної майстерності»). Зміст роботи цієї групи: аналіз, вивчення ускладнень у роботі, організація самоосвіти, проведення тренувальних практичних занять, «круглих столів» з метою напрацювання особистого досвіду роботи, визначення перспектив.

Третя група – молоді педагоги-початківці («Школа становлення молодого педагога»). Основний зміст її роботи - вивчення технології сучасного уроку та позаурочного заходу.

Четверта група – педагогічні працівники, які працюють формально, не вміють і не бажають працювати творчо («Школа становлення позитивної мотивації до творчості»). Зміст роботи цієї групи: створення системи заходів стимулювання сумлінної праці, навчання технології сучасного уроку.

Ефективна організація методичної роботи підвищує рівень творчого зростання як педагогічного колективу в цілому, так і кожного педагога зокрема. Система методичної роботи, спрямована на збереження і розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу, не може не передбачати запровадження цікавих, інноваційних форм, які пробуджують активність і творчий запал педагогів.

3. Експериментальна робота навчального закладу (участь у обласному педагогічному проекті)

Протягом 2013 – 2014н.р. наш заклад у відповідності до поданої заявки до НМЦ ПТО у Дніпропетровській області приймає участь в педагогічному проекті «Самоосвіта як основний фактор удосконалення педагогічної майстерності, розвитку професійної компетентності та підвищення якості навчально-виховного процесу в ПТНЗ»

З самого початку було ознайомлено колектив з темою проекту, визначено творчу та експертну групу, відповідно до наказу по ліцею. Творчу групу, яка складається із голів методичних комісій було ознайомлено з програмою, алгоритмом впровадження програми та етапами реалізації проекту з визначеними термінами. Наступним було створення плану методичних заходів методичного кабінету у межах педагогічного проекту (див.додаток1).

Короткий опис проведених методичних заходів в рамках проекту

В рамках педагогічного проекту «Самоосвіта як основний фактор удосконалення педагогічної майстерності, розвитку професійної компетентності та підвищення якості навчально-виховного процесу в ПТНЗ» протягом вересня – листопада у відповідності до «Плану методичних заходів методичного кабінету у межах проекту» було проведено діагностування та анкетування педагогічних працівників з метою виявлення науково-методичної проблемної теми.

У вересні на засіданні голів методичних комісій були розглянуті основні напрямки методичної роботи навчального закладу на 2013-2014н.р. щодо реалізації проекту, було ухвалено план методичних заходів ліцею у межах проекту.

У жовтні було проведено методичне засідання голів методичних комісій з аналізом і обговоренням вхідних результатів діагностичних анкет педагогічних працівників, виявленням проблем, сильних та слабких позицій викладачів та майстрів виробничого навчання, визначення подальшого шляху підвищення

кваліфікаційного рівня педагога засобами самоосвітньої діяльності. Також для педагогічних працівників ліцею був проведений **навчальний семінар** на тему «Плануємо роботу з питань самоосвіти».

У листопаді, а саме **12.11**, методистом ліцею був проведений тренінг щодо формування **портфоліо** викладача та майстра виробничого навчання *«Моя самоосвіта»*.

Протягом **18 – 20 листопада** у методичних комісіях відбулися педагогічні читання на тему «Самоосвіта як чинник удосконалення професійної майстерності педагога», 22 листопада – інструктивно-методична нарада для майстрів виробничого навчання на тему «Урок - основна форма організації навчання в сучасному ПТНЗ».

28 листопада в ліцеї був проведений **консиліум** на тему «Нетрадиційні уроки як форма розширення кругозору учнів». На консиліумі відбулося обговорення та обмін досвідом педагогічних працівників щодо використання у своїй педагогічній діяльності нетрадиційних форм навчання.

02 грудня було проведено **педагогічну раду** *«Педагогічний проект – як нова форма методичної роботи в навчальному закладі»*.

11 грудня серед інженерно-педагогічного колективу проводився **диспут** *“Як зробити самоосвіту максимально ефективною?”*. Було проведено анкетування педагогічних працівників, в результаті якого виявлено, що для більшості педагогічних працівників – самоосвіта являється інструментом для отримання цілей, але 25% педагогів вважають самоосвіту – самоціллю, тобто таке самонавчання яке спонукає до виявлення чогось цікавого, нового, що не потребує ні певних програм, ні підготовок.

17 грудня проводилась інструктивно-методична нарада з вивчення **передового педагогічного досвіду** роботи педагогів КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» за темою: *«Самоосвіта педагога як умова підвищення його професійної компетентності»* з плануванням обговорення даного матеріалу на педагогічних читаннях.

09 січня 2014 року були проведені **педагогічні читання** для категорії педагогів «Майстри виробничого навчання» на тему: «Самоосвіта як чинник удосконалення педагогічної майстерності педагога». Педагогічні читання

проводились під гаслом вислову К.Д.Ушинського: «Учитель живе до тих пір, поки він учиться, коли він перестає учитися, у ньому вмирає вчитель».

Використовуючи форму проведення педагогічних читань таку як «Круглий стіл» було проведено обговорення питання щодо створення організованої системи методичної роботи педагогічного колективу з питань самоосвіти. Кожен майстер в/н мав змогу виступити та обґрунтувати на власному досвіді поняття самоосвіти, як системи роботи педагога.

Виступи майстрів виробничого навчання мали такий напрямок:

1. Самооцінка діяльності педагога

- Скрипник К.Л. Тема виступу: «Вироблення індивідуального стилю професійної діяльності педагога»

2. Самоаналіз діяльності педагога

- Максимов О.О. Тема виступу: «Педагогічний аналіз і самоаналіз як умова розвитку професійної майстерності майбутніх фахівців»

- Баба О.М., Дмитриченко В.І. Тема виступу: «Самоаналіз та самооцінка професійної діяльності»

3. Самоорганізація діяльності педагога

- Баба Є.М. Тема виступу: «Самоорганізація особистості педагога»

4. Самовдосконалення педагогічної діяльності

- Гардер А.Ф. Тема виступу: «Організація психологічної освіти педагога»

5. Самоконтроль педагогічної діяльності

- Жовнірчук С.П. Тема виступу: «Мотивація і наслідки моральної діяльності педагога»

Як результат: майстри, як педагогічні працівники, що володіють професійними навичками, дійшли висновку, що саморозвиток педагога – це результат професійної творчості, а не тільки приросту знань, умінь і навичок. Таким чином, як писав В.Сухомлинський: «Покликанням педагога стає інтерес помножений на працю».

10 січня були проведені **педагогічні читання** для категорії педагогів «Викладачі» на тему: «Самоосвіта як чинник удосконалення педагогічної майстерності педагога». Педагогічні читання проводились під гаслом вислову М.Фуллана *«Учитель – це той, хто думає про зміни й інновації як про своє життя»*.

У формі «Круглого столу» проводилось обговорення визначеної теми, викладачі ділились своїм досвідом з питань самоосвіти. Тематика виступів була різною, але дійшла одного висновку, що самоосвіта педагога – необхідність сучасного суспільства. «Будь-яка справжня освіта досягається шляхом самоосвіти» - говорив М.Рубакін.

Тематика виступів викладачів:

1. «Компетентність педагога та самоосвіта» - викладач спецдисциплін Краснокутська В.Г.
2. «Самоосвіта вчителя – самоціль чи необхідність, міф чи реальність?» - викладач природничо-математичних дисциплін Криволапов О.В.
3. «Самостійна робота учнів як спосіб адаптації до професійної діяльності в сучасному світі» - викладач математики Федоренко В.П.
4. «Використання різних форм і методів активізації діяльності учнів на уроках» - викладач спецдисциплін Каряка Н.А.
5. «Застосування ІКТ на уроках гуманітарних дисциплін. З досвіду створення електронних підручників» - викладач філологічно-гуманітарних дисциплін Козиряцька В.П.

В обговоренні брали участь молоді спеціалісти Похиленко Н.А. та Карюк О.О., які також мають плани щодо своєї самоосвітньої діяльності. В.О.Сухомлинський говорив: «Молодий спеціаліст стає хорошим учителем, перш за все, завдяки обстановці творчої праці педагогічного й учнівського колективів».

Педагогічні читання пройшли на належному рівні, всі педагоги мали можливість поділитись своїм досвідом, розповісти про результативність своєї діяльності, про утруднення, які виникають при цьому, як їх подолати, розповісти про свої плани на майбутнє.

Як результат, за словами В.Сухомлинського, маємо: «...один із секретів педагогічної творчості й полягає в тому, щоб пробудити в учителя інтерес до пошуку, до аналізу власної роботи. Хто намагається розібратися в хорошому й поганому на своїх уроках, у своїх взаєминах з вихованцями, той уже досяг половини успіху».

21 січня для категорії педпрацівників «Викладачі» була проведена інструктивно-методична нарада на тему: «Самостійна робота як засіб активізації учнів у процесі навчання». Інструктивно-методична нарада проходила під гаслом *«Тільки самостійно набуті знання формують творчий підхід до пізнавальної діяльності, до якісного засвоєння змісту навчальних предметів»* (за В.Сухомлинським). Під час наради було проведено обговорення даної теми щодо виявлення нових та ефективних форм самостійної роботи з учнями під час навчальної діяльності. Викладач математики Федоренко В.П. поділилася з колегами практичним досвідом щодо комп'ютерної підтримки самостійної роботи учнів на уроках та дала характеристику рівням самоосвітньої діяльності учнів. Підсумовуючи свій виступ, викладач зазначила, що «самостійна робота учня є наслідком правильно організованої його навчальної діяльності на уроці, що мотивує самостійне її розширення, поглиблення і продовження у вільний час».

18 лютого для категорії педпрацівників «Майстри виробничого навчання» був поведений семінар у формі «Круглий стіл» на тему: «Самостійна робота учнів як форма організації навчання».

19 лютого в рамках педагогічного проекту у групі №109 майстрами виробничого навчання Максимовим О.О. та Скакуном С.О. був проведений нетрадиційний урок виробничого навчання у формі **«Ділової гри»** з метою формування вмінь та навичок планування виробничого процесу, виховання свідомого відношення до роботи, формування вміння раціонально використовувати робочий час та дбайливого ставлення до витрат матеріалів, робочого інструменту та ін.

Тип уроку: урок перевірки і корекції знань, умінь і навичок.

Учнівська група була поділена на шість бригад, кожна бригада вибрала собі бригадира, також було обрано головного інженера. Кожна бригада за час виробничого навчання пройшла шість етапів роботи, на кожному етапі необхідно

було виконати завдання: скласти подання для одержання необхідного інструменту, скласти «дефектну», виконати перелік робіт та ін.

На початку та кінці уроку були проведені зрізи знань учнів з теми у формі тестування з розділу «Система технічного обслуговування і ремонту машин».

19 - 20 лютого в рамках природничо-математичного тижня були проведені серед учнів ліцею: конкурс електронних презентацій «80 днів навколо світу» (19.02) та **урок – КВК** з математики у групі №8 на тему «Об'єм конуса і піраміди» (20.02). У КВК брали участь дві команди «Конус» і «Піраміда».

Протягом **лютого-квітня** за планом роботи методичного кабінету у межах педагогічного проекту педагогами ліцею було сформоване авторське порт фоліо «Моя самоосвіта». А також було проведено аналітичну роботу творчої та експертної груп, що включала в себе діагностику, тестування та анкетування учасників педагогічного проекту, створення банку інформації щодо впровадження проекту. Методистом ліцею були випущені методичні бюлетені з впровадження проекту та розроблені рекомендації щодо заключного етапу роботи над проблемним питанням. Як результат на 05.05.2014 заплановано проведення методичного вернісажу педагогічних ідей і знахідок засобами самоосвіти, а 12.05 проведення презентації результатів участі методичних комісій у проекті.

23.04.2014 у рамках педагогічного проекту було проведено методичний відео міст викладачів обласної методичної секції суспільних дисциплін з впровадження проекту «Самоосвітня робота учнів – як форма організації навчання». Цей проект присвячений 95-тій річниці з дня народження В.Сухомлинського – великого українського педагога-гуманіста, вченого, який приділяв велику роль даній педагогічній проблемі. Під час відео-мосту викладачем історії Криволаповою С.М. був представлений педагогічний досвід щодо самостійної пізнавальної діяльності учнів на уроках історії, нові підходи дидактичного забезпечення самостійної роботи учнів (впровадження ІКТ) та підведені результати роботи в проекті (матеріали виступу та презентацію дивіться на сайті у розділі «**Основні напрямки роботи – Методична робота – Методична скарбниця**» або у розділі **Новини 23.04**).

23 травня в Томаківському професійному аграрному ліцеї відбувся захід «Єдиний методичний день». Відкриття Єдиного методичного дня в ліцеї

розпочалося з привітання директором Філь В.А. всіх учасників проекту та врученням педагогам публікації АНОНС методичних заходів як нової форми інформації, а також на згадку про участь в проекті кожний педагог отримав збірку «В.Сухомлинський про професію вчителя», яка містить вибране з його педагогічної спадщини: цитати, вірші, казки, мудрі поради та ін.

Цитуючи Василя Олександровича «Вчительська професія - це людинознавство, постійне, те, що ніколи не припиняється, проникнення у складний духовний світ людини. Чудова риса – постійно відкривати в людині нове, дивуватися новому, бачити людину в процесі її становлення – один із тих корінь, які живлять покликання до педагогічної праці».

Цього дня працювали виставки методичних напрацювань методиста ліцею за темою «Самоосвіта як підвищення компетентності педагога», кращих творчих робіт педагогів-учасників проекту, а саме методичний вернісаж педагогічних ідей і знахідок за темою «Творчість як прояв професійної компетентності», а також фото-виставки: «Ми в проекті» та «Від творчого педагога до творчого учня».

Наступним заходом під назвою «Ми в проекті» були презентації кращих практичних досягнень педагогів (за результатами тестування, анкетування тощо), їх передового педагогічного досвіду як результат виконання плану самоосвіти. Педагоги демонстрували відео-фрагменти уроків з використання нетрадиційних форм та методів, аналізували чи досягли очікуваного результату.

А саме:

- використання елементів гри на уроці бухгалтерського обліку
- віртуальний кінозал, майстер-клас із створення покадрової анімації та створення фрагментів мультфільмів, рефлексія на уроці виробничого навчання з професії «Оператор комп'ютерного набору»;
- електронне тестування, перегляд презентації майстра, майстер-клас, учнівські презентації на уроці виробничого навчання з професії на уроці виробничого навчання з професії «Слюсар-ремонтник»
- використання нових інформаційних методів у вигляді буклету «Пам'ятка молодому трактористу» на уроці виробничого навчання з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» виготовлена майстром в/н.

- В ході проведення методичного дня був проведений круглий стіл «Я в педагогічному проекті», де кращі педагоги поділилися з питань удосконалення шляхів самоосвіти. Своїм новим педагогічним досвідом, а саме реалізацією власного проекту, поділилася з педагогами викладач загальноосвітніх дисциплін, яка виявила нові педагогічні ідеї в учнівсько-викладацькій проектній діяльності, об'єднавши різні напрямки дослідницької діяльності історії, художньої культури, літератури, мистецтва та ін.

Вона використала нову форму самоосвіти - *реалізація власного проекту*. Продуктом її праці став проект під назвою «Українці в світі. Роксолана», який створений у програмі Prezi, що являється онлайн-сервісом (англомовний) для створення презентацій нової якості.

Впровадженням нових форм самоосвіти, таких як творчий портрет педагогічного колективу під назвою «Поетичне асорті» поділилася з колегами викладач української мови і літератури. Це нетрадиційна форма роботи з педагогами, що розвиває пізнавальну активність, стимулює самоосвіту, розвиток творчої ініціативи, забезпечує формування в колективі атмосфери плідного співробітництва.

«У поетичній творчості, у слові зливаються думка і краса...», - писав Василь Сухомлинський.

Алгоритм створення власного порт фолію самоосвіти презентувала перед педагогічним колективом майстер виробничого навчання.

Наступними були продемонстровані аналітичні матеріали за підсумками проекту щодо нових форм самоосвіти педагогів та нових форм позакласної діяльності учнів започаткованих в ліцеї під час виконання педагогічного проекту, також визначений рівень професійної компетентності виконавців проекту за підсумковими критеріями та оцінкою учасників навчально-виховного процесу.

По закінченню проведення Єдиного методичного дня відбувся відео марафон, як нова інтерактивна форма методичного супроводу, де були підведені підсумки роботи педагогічного колективу в проекті, а викладач, який був визначений експертною групою кращим в проекті розповіла про свій новий педагогічний досвід.

Директор ліцею Філь В.А. привітав усіх учасників проекту з його закінченням, підвів підсумки роботи. Кращі педагоги були нагороджені грамотами.

Прагнення до знань, психологічна готовність педагога до об'єктивної потреби навчатись протягом своєї педагогічної кар'єри є безперечним гарантом його професійного становлення.

«Один із секретів педагогічної творчості й полягає в тому, щоб пробудити в учителя інтерес до пошуку, до аналізу власної роботи. Хто намагається розібратися в хорошому й поганому на своїх уроках, у своїх взаєминах з вихованцями, той уже досяг половини успіху»

В.Сухомлинський

Використана література

1. Антонєць М.Я. Дидактичні проблеми загальноосвітньої школи у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського: Монографія.– К.: Вища шк. – 2008. – 247 с.
2. Гуменюк В.В., Наумчик І.А. Науково-методична робота з педагогічними кадрами. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І. – 2005.
3. Єрмола А.М., Василенко О.М. Технологія організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами: Науково-методичний посібник. – Харків: Курсор. – 2006.
4. Жерносек І.П. Науково-методична робота в загальноосвітній школі: Навч.-метод. посібник. – К.: ІЗМН. – 1998.
5. Методична робота школи / Упоряд. Н.Мурашко. – К.: Ред. загальнопед. газ. – 2004.
6. Національна доктрина розвитку освіти// Освіта України. – 2002. - №33.
7. Павлютенков Є.М., Крижко В.В. Організація методичної роботи. – Х.: Вид. група „Основа”. – 2006.
8. Панасенко В., Кальченко Л. Самоосвіта в системі формування професійної компетентності педагогів//Завуч. – 2008. - №10.
9. Постельняк А.І., Романенко О.Г. Педагогічна рада: технологія підготовки і проведення. Навчально-методичний посібник. – Кіровоград. – 2003.
10. Самоосвіта педагога як умова підвищення його професійної компетентності: методичні рекомендації. – Херсон: РІПО, 2012. – 48 с.
11. Сухомлинський В.О. Вибрані твори в 5 томах. –К. – 1976 – 1977.
12. Тевлін Б.Л. Професійна підготовка учителів. – Х.: Вид. група „Основа”– 2006.
13. Томєєва Л.М. Готуємо керівника закладу освіти//Завучу. Усе для роботи. – 2012. - №21-22
14. Шевченко Л.В. Мотивація педагогічного колективу//Завучу. Усе для роботи. – 2012. - №15-16.

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

(в рамках обласного педагогічного проекту)

Аналітичні матеріали за підсумками проекту

Диспут на тему: "Що для Вас самоосвіта - самоціль, чи інструмент для досягнення цілей" (анкетування)

В анкетуванні приймало участь 20 чол.

Результат анкетування на початку проекту:

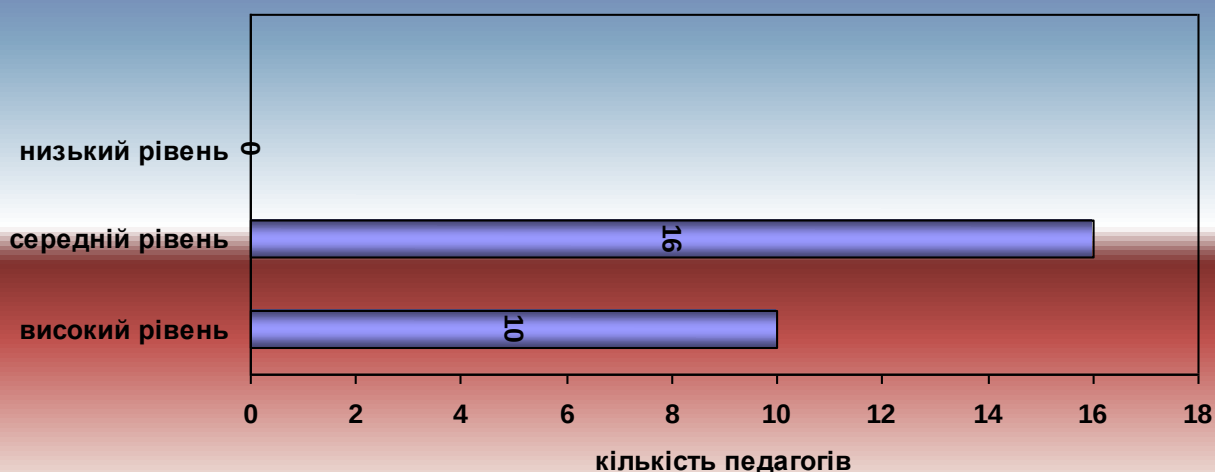
Самооцінка педагога на початку проекту (анкетування)

Прийняло участь 26 чол.

Тестування №2

«Визначте, на якому рівні Ви перебуваєте як викладач, майстер виробничого навчання»

Самооцінка педагогічної діяльності на початку проекту

**Рівень професійної компетентності виконавців проекту
за підсумковими критеріями та оцінкою учасників навчально-
виховного процесу**

**Рейтинг педагогічних працівників, які виявили високий рівень
компетентності в педагогічному проекті**

ФОТОЗВІТ

УРОК – КВК

УРОК – «ДІЛОВА ГРА»

ПЕДАГОГІЧНА РАДА

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ, КОНСИЛІУМИ

ПЕДГОГІЧНІ ЧИТАННЯ

